

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TARNAVA MICĂ

INSERATE:
Un șir garmond: 5 Lei. La
publicări repetate după
:: :: învoială. :: ::

Unitatea

REDACTOR RESPONSABIL:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 180 Lei
Pe 6 luni . . . 90 Lei
Pentru străinătate 360 Lei

Numărul 350 Lei

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

Iarăși școlile Blajului

Congresul „Ligii culturale” — O apreciere a dlui N. Iorga — Discursul emoționant al I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile — Un grăitor epilog.

Cele trei zile, cât a ținut congresul „Ligii culturale”, au fost pentru noi zile de adevărată izbăvitoare. Omagiul sincer, pe care d. N. Iorga, veședintele „Ligii”, a înțeles să-l aducă memoriei curate a celor ce au creiat gloria Blajului de ieri și aprecierea caldă cu care a ținut să onoreze munca și străduințele culturale ale Blajului de azi, înfrățite cu dragostea adevărat creștinească a cunoscutei ospitalități blăjene și cu însuflețirea ce-a stăpânit miile de Nrani adunați la Cetatea de baltă, vor rămânea totdeauna neșterse în amintirea celor ce au putut lua parte la aceste serbări.

Ceeace a dat însă acestor serbări ale „Ligii” o nuanță specială și ceeace a făcut ca aproape întreaga presa din capitală să le dea atenție deosebită, este cuvântul I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit, care, în legătură cu o convenire colegială a câtorva absolvenți de acum 50 ani ai școlilor Blajului, s'a simțit dator să se plângă de felul mașter cum sunt tratate aceste școli, arătând că situația lor de azi este aproape identică cu aceea de pe vremea stăpânirii trecute, care le jurase pieirea. Reamintind o scenă de acum 4 ani, când în fața dlui C. Banu, fostul ministru al cultelor, spus că orice s'ar întâmpla și orice jertfe ar trebui să se aducă, școlile Blajului vor trebui să rămână, pâr. mitropolit Vasile a ținut să sublinieze din nou și cu toată puterea hotărârea neștrămutată a bisericii noastre de-a pune totul în cumpănă, pentru a putea păstra Blajului gloria neșterzită ce se leagă de școlile ei.

Cuvântul acesta al I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile a fost primit cu repetate aplauze și aprobarea aceasta, însoțită de ecoul unanim al tuturor oamenilor de bine ai neamului, sunt pentru noi o nouă garanță, că tot va trebui să vină odată vremea, când — după cum atât de frumos a spus-o d. Iorga — „recunoștința neamului va face să curgă și asupra Blajului comorile sale”, pentru a nu trebui să trăiască din pâinea amară câștigată prin cerșire armiltoare.

Acesta este marele aport, pe care l-a adus Blajului congresul „Ligii” și inimosul ei președinte, căruia nu vom înceta să-i arătăm oricând întreaga noastră recunoștință.

Primirea și serviciul divin.

Mulți dintre oaspeții sosiră încă din pre-veală, dar cei mai mulți, împreună cu membrii comitetului central al „Ligii”, în frunte cu d. N. Iorga, au sosit abia Duminecă dimineața, când s'a și făcut la gară primirea oficială prin o

vorbire potrivită a pâr. canonic Dr. V. Macaveiu, președintele comitetului local de organizare.

La orele 9 s'a început apoi serviciul divin din catedrală, pontificat de I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit Vasile, care în predica sa a insistat asupra altruismului ce stă la baza oricărei acțiuni culturale și care în esența și în originile sale nu este decât una din cele mai însemnate învățături ale legii creștine. Răspunsurile dela liturghie au fost date de corul Academiei de teologie, condus de d. C. Cherebețiu, făcând cea mai bună impresie asupra tuturor celor de față.

Deschiderea congresului.

Indată după terminarea sf. liturghii s'a ținut, în sala de gimnastică a liceului de băieți, ședința de deschidere a congresului, la care primul cuvânt a fost al dlui N. Iorga.

Dsa a stabilit înainte de toate legătura care există, sub raport cultural, între „Ligă” și Blaj. A amintit apoi, că după părerea sa ambele noastre biserici sunt creațiuni ale sufletului românesc, purtând amândouă pecetea neamului. „Pentru toți câți vin la Blaj, cari văd cu ochi cunoscuți, sau pentru întâia dată, catapeteasma bisericii catedrale — una din cele mai frumoase de pe tot cuprinsul pământului românesc —, frescurile minunate ale cupolei și alte bogății de artă ale Blajului, se desprinde limpede că ceeace stăpânește aici e vloga poporului românesc capabil de creațiuni spontane”. Blajul s'a ridicat dintr'o sfântă solidaritate românească.

Astăzi, când — spune d. Iorga — se auresc multe lucruri de lemn, ba și unele de tinichea, când se predică tineretului că viața e o luptă pentru fericire și că fericirea e aceea ce bucură și pe dobitoace, eu cred de datoria mea să salut această cetate, unde n'a murit sfântul suflet românesc al idealismului curat. Cred că dacă vor veni vremuri mai bune, dacă vom ieși din zăpăceala unui triumf pe care nu l-am știut sărbători cum se cuvenea, ochii celor dela cârma țării se vor îndrepta asupra Blajului, spre a i-se da satisfacerea la care are dreptul, spre a-l scăpa de datoriile bănești care mai apasă asupra lui.

Avem datoria să dăm prestigiul cuvenit manifestațiunilor acestui neam. Doresc însă, că atunci când bogăția va pune stăpânire aci, când biserica se va repara, când din piața pavată se vor revărsa valuri de lumină, să mai rămână ceva din sărăcia care a creat aci curățenia de moravuri a unei nesfârșite serii de școlari.

Numai astfel va rămânea omenia și modestia sădite în sufletele oamenilor de mâine.

Termină cu făgăduința că „nu vom uita Blajul”.

Au urmat apoi salaturile convenționale ale societăților reprezentate la congres, dintre cari amintim pe acela al pâr. vicar Dr. A. Chețianu (în numele bisericii și al școlilor), al pâr. I. F. Negruțiu (în numele „Astrei”), al dlui E. Bucuța (fund. „Principele Carol”), al dșoarei E. Bodocan (pentru „Reuniunea femeilor”) și al dlui I. Pop-Zeicani (Reun. meseriașilor).

O convenire după 50 ani.

Vre-o 8 absolvenți ai liceului din Blaj, între cari și d. Ion Bianu dela Academia română, își fixaseră convenirea colegială pe aceste zile de praznic ale culturii române. A fost deci numai firesc dacă, luând cuvântul, au ținut să sporească momentele de bucurie obștească și prin omagiul ce veneau să depună pe altarul școlilor noastre de aici, reamintindu-și de un vechiu legământ, pe care îl făcuseră elevii octavanii din 1876 pentru sărbătorirea perpetuă a zilei de 3/15 Maiu. Documentul acestui vechiu legământ — o strălucită dovadă a suflului de aprig naționalism, care agita inimile tineretului școlar — a fost depus din partea dlui Bianu în arhivele liceului nostru.

Răspunsul pâr. mitropolit.

Profund mișcat de alipirea și dragostea pentru școlile din Blaj ale acestor „capete încărunțite în muncă și cinste”, I. Preasfinția Sa pâr. mitropolit vede la temelia acestor sentimente grija aleasă, pe care totdeauna au avut-o școlile Blajului pentru adevărata educație sufletească a elevilor pe cari i-au avut. Reamintește apoi, de pe vremea stăpânirii ungare, câteva momente din greutățile uriașe pe cari au trebuit să le învingă aceste școli spre a putea rămânea în tradiția lor, pentru a face o tristă comparație între acel trecut de robie înălțătoare de inimi și între prezentul umilitor, când în România mare școlile Blajului trebuie să continue a trăi din datorii și cerșite. Dintre câți ministrii ai instrucției publice a avut până acum această țară, nici unul nu și-a luat încă osteneala să vină să vadă aceste școli, al căror trecut și prezent le dă dreptul incontestabil la o viață mai bună.

Alte momente din ziua primă.

Fiind timpul înaintat, d. Iorga a ridicat apoi — după un scurt dar impresionant răspuns dat mitropolitului — ședința, invitând oaspeții la masa comună de la restaurantul „Univers”, unde lumea a rămas toată vremea sub impresia covârșitoare a vorbelor grele spuse de Înalt Preasfințitul „Vasile Vodă”, cum l-a numit d. Iorga într'un cuvânt dela masă.

După masă s'au vizitat diferite instituții, a fost o frumoasă și instructivă conferință a dlui Iorga despre „Punctul de vedere ardelenesc în istoria Românilor”, iar seara un reușit

concert al artiștilor localnici, ajutați de dna *Aca de Barbu*, primadona operei române din Cluj.

Din ziua a doua.

Intr'o nouă ședință, începută pela orele 9, s'au discutat *adevăratele probleme ale „Ligii“*, mănecând din raportul general asupra ultimului an de gestiune, citit de d. *Z. Florianu*, secretarul ei general. Afară de cursurile dela Vălenii de munte, școala de misionare tot de acolo — ale cărei eleve veniseră în corpore la congres, făcând asupra tuturor cea mai bună impresie — și a așazământului „*Ferdinand*“, menit a găzdui lunar câte 10 învățători minoritari, pentru a-i pune în contact imediat cu cultura și viața românească, discuțiile interesante ce s'au urmat au atins și chestia „Teatrului popular“, căruia e vorba să i-se dea pe viitor o îndrumare mai apropiată de scopurile imediate ale „Ligii“.

Ca loc al viitoarei adunări generale s'a fixat, la dorința protopopului nostru, *E. Câmpăneanu*, orașul Târgu-Murăș, al treilea oraș ardelean care va găzdui acum după oltă congrese ale „Ligii“.

Masa din această zi a fost la mitropolie, unde s'a dat un banchet pentru vre-o 80 persoane, iar după masă congresiștii au fost oaspeții bibliotecii centrale, unde d. *Al. Lupeanu* pregătise anume o frumoasă expoziție din comorile ei neprețuite.

O minunată conferință a dlui *N. Batzaria*, cunoscutul scriitor și membru în comitetul central al „Ligii“, a încheiat manifestările propriu zise ale congresului.

Ziua de Sămpetru.

A fost ziua unei adevărate recreeri sufletești pentru toți participanții congresului. *O excursie la Cetatea de baltă*, cu manifestările populare de acolo, cu entuziasmul și însuflețirea celor 7—8000 de țărani cari nu se săturau de admirarea condescendenței și bunătății atâtor domni mari și de drăgălășenia elevelor misionare, și cu tot ce se va scrie în gazetele pentru popor despre prasnica acestei zile, vor fi amintiri neșterse și poate încă netrăite în analele congreselor „Ligii“.

Un epilog.

Sub titlul acesta ne-am gândit să prindem câteva șire din superba apologie și în aceeași strașnicul rechizitoriu, făcut, în legătură cu vorbele pâr. mitropolit Vasile, de d. *Pamfil Șeicaru* în ziarul „Cuvântul“, unde sub titlul „*Minciuna programului cultural*“ se publică în numărul dela 2 Iulie c. următoarele:

Sub dominația maghiară, atenția politice de desnaționalizare a fost permanent îndreptată spre Blaj, unde erau și creerul și inima ideii naționale. Școlile blăjene, sărace, oropsite animau îndărătnica energie valahă, disciplinând gândul românesc prin evocarea acelei Rome, din care ne-am desprins ca un gând svărlit înaintea haosului barbar al Răsăritului.

Blajul lumina instinctul de conservare națională, îl întărea prin predica neostenită a unei continuități istorice, pe care nu o poate frânge nici o lege omească, cum nici un parlament și nici un legiuitor autocrat nu poate stăvili implacabilele orânduiri ale eredității.

Budapesta își cunoștea ieri mai bine adversarii, decât își cunoaște astăzi dușmanii Bucureștiului.

A fost o luptă tăcută între Blaj și Budapesta, între fastuoșii magnati și umilii, oropsiții preoți străni în preajma mitropoliei blăjene. Când au creat un centru catolic în mijlocul Ardealului, Ungurii au crezut că vor avea un post avansat al politice de desnaționalizare, uitând prea ușor că nu se poate face propagandă catolică, fără să evoci Roma, și în cetatea eternă chiar pietrele pot vorbi unui suflet românesc de originile lor așa de nobile față de opresorii lor, descendenții lui Tuhutum.

Și ce-a fost scris s'a împlinit: Dacia-Traiană a reînviat. Au trecut ani de atunci, din ziua când nația la Alba-Iulia și-a revărsat gândurile într'o istorică hotărîre: Un singur Rege, o singură țară.

Cum se uită, după victorie, biclele nume obscure ale sârmanilor fâuritori din tranșee al gloriilor și pe primul plan năvălesc frumuseții sclivișiți adăpostiți prin birouri, tot așa a fost uitat Blajul, au fost uitați popii biruitoarelor rezistenți naționale. Pentru ei n'au cerut nimic, căci o disciplină morală, ce se poate înviora oricând dintr'o pagină dumnezeiască a sfântului Francisc d'Assisi, i-a deprins cu înalta bucurie a sufletului ce se dăruiește ca și iertarea cerului, dar pentru școală popii blăjeni au cerut cu smerenie, cu sfială. În loc de răspuns, prigoană, în loc de ajutor, rânjet disprețuitor; iată ce-au primit continuatorii lui Șincai, ai canonicului Micu și ai tuturor profesilor realității naționale de astăzi.

»Cu mult mai bună, situația acestor școale, astăzi în anul Domnului 1926, nu este«, a spus-o în dureroasa lui spovedanie mitropolitul Vasile al Blajului, adăugând: »Nici un ministru de instrucție nu și-a pus piciorul în Blaj«. Sărmane școli blăjene, asupra voastră se revărsă kula derbedeilor politici de partid, asupra școlilor minoritare harul bugetului nației valahe...

Dela sf. Sinod. Săptămâna trecută ținut la București o nouă sesiune extraordinară a sf. Sinod, în care s'au adus în discuție două chestiuni cari pot să intereseze și pe titorii noștri.

Prima este chestia calendarului, pusă nou pe tapet în legătură cu situația din Bucurabia, unde cunoscuta circulară „politică“ ministrului de interne a reîntronat, pe aproape întreagă linia, vechiul calendar, care nu-i chis să-i fi câștigat un însemnat număr din voturile libere ce se vor fi dat acolo, lalegeri, guvernului Averescu. Sinodul n'a putinsă onora acest punct de vedere și după va fi înțeles, probabil, că nici guvernul nu insistă asupra menținerii vechiului calendar s'a oprit la hotărîrea de-a întreveni pe lângă acesta, ca pe viitor să fie respectate hotărîrile luate de sf. Sinod referitoare la introducerea noului calendar, iar prelații basarabeni să vi cu noi pastorale, prin cari să caute a îndemna populația să accepte în chip definitiv noul aranjament. — Capacitatea aceasta nu va meninsă probabil atât de ușor, cum s'a adus la hotărîrea Sinodului!

Un alt moment interesant din această sesiune este atitudinea curioasă a părinților sinodali față de cererea bisericii ortodoxe ucrainene de-a fi declarată auto-cefală, privitor la care nu s'a luat nici o hotărîre. Și asta pe motiv că România nu are... relațiuni diplomatice cu Ucraina. — Minunata autonomie are această biserică și strașnice motive canonice mai să invoace!

Sărbătorirea sfântului Francisc. Mare

ziar »Universul« din București publică în numărul său dela 21 Iunie c. următoarele șire vechi de-a fi reținute în legătură cu sărbătorile centenare ale îngerescului sfânt din Assisi:

»Dela o vreme încoace, semnele unei treziri a conștiinței religioase, sunt tot mai multe și în Italia. Este vorba de semne venite de lumea intelectuală, înstrăinată odinioară de biserică prin încrederea oarbă pe care o avea în pozitivism. Marea mulțime a poporului italian însă este și a fost totdeauna religioasă. Că de Roma s'au legat destinele înseși ale creștinismului din cele mai străvechi timpuri. Cu

Foia „Unirii“

Note și Etape.

Iarăși profet în țara proprie. *)

de GALA GALACTION.

Suntem iar în chilia noastră... Intâlnirea dela Visegrad, visurile creștinismului universal, sufletele devotate evangheliei, cu cari m'am înfrățit în clipe neuitate, sunt flori și rouă, nălucind la fereastra mea, în zorii acestor zile de Mai... Le-am văzut într'o lume, streină, într'o biserică alta decât aceea în care trăiesc și cred, și totuși — aspru, categoric, necruțător, precum poate am fost — trebuie să recunoasc că acești eretici mi-au lăsat amintiri neșterse.

Când voiu ajunge să văd și în lumea noastră ortodoxă românească o tovarășie — dacă nu mai multe —, în care fățarnicii, limbușii, infumurații, cripto-materialiștii să nu-și mai aibă delegații lor?.. Cum se face, milostive Doamne, că în biserica noastră ortodoxă, doctrina lui

*) Șirele acestea, publicate de autor în numărul dela 25 Iunie al ziarului »Dimineața«, ating probleme atât de apropiate de sufletul nostru și o fac cu o dragoste atât de sinceră pentru ceea ce se cheamă adevărata creștinătate, încât am fi lipsit dela datorie dacă n'am fi dat cititorilor noștri puțința de-a cunoaște acest scris al pâr. Gregoria Pișculescu. N. R.

Vasile cel Mare; a lui Ioan Gură de Aur, a lui Ioan Damaschinul: a rămas neschimbată și întreagă, pe când oamenii ca Vasile, ca Ioan din Antiohia, ca Ioan din Damasc... și-au mutat familia dincolo, printre catolici și printre protestanți?

Mai avem și noi ceva răsad... Nu lipsesc pe ici pe colo aspirațiile curate. Mai sunt suflete, cari te înduioșează cu dorința lor de-a înlesni celor dintr'o obștie cu ele auzirea cuvântului mântuitor. Vin uneori, de mă caută oameni cu totul necunoscuți și mă poftesc să mă duc să le țin câte o predică sau câte o conferință... Mă duc mai totdeauna... Știu prea bine, de altă parte, că amvonul nostru, cel ce doarme de atâta vreme, a început, în câteva locuri, să se deștepte... Apoi am colegi misionari — unii dintre ei tineri și inimoși — cari nu-și dau odihnă oaselor și se războiesc de dimineața până seara cu sectanții de toate categoriile.

Dar nu sunt mulțumit nici de mine, nici de colegii mei. Mi-se pare că lucrăm fără nici o sistemă.

Mi-se pare (vorba sf. Pavel), că ne batem cu văzduhul, întru cât mai nimeni nu știe care este patrimoniul pe care îl apărăm și care este »duhul, căruia îi suntem fii.«*)

Problema religioasă și confesională, acum, în țara noastră, ajunsă România mare, este una din cele mai complicate și mai interesante, pen-

*) Toate sublinierile sunt ale noastre! N. R.

tru cine are minte s'o priceapă. Din nenorocire mai toți intelectualii noștri au rămas și se găsesc, față cu această problemă, răsărită după războiu, în aceeași stare irreceptivă și străină în care se găseau, când și-au terminat studiile, și dică pela sfârșitul veacului trecut. Pe vremea aceea, la noi în țară, o diplomă de bacalaureat sau de licență (chiar și în teologie) era o diplomă de ateism. Toată lumea care învățase ceva carte nu mai dădea pe la biserică, tăgăduia pe Dumnezeu și nu cunoștea sf. Evanghelie de cât din »Viața lui Isus« a lui Ernest Renan.

Spre mirarea mea, tot acolo ne găsim azi. Această modă, repudiată și osândită, în țările occidentale, de zeci de ani, la noi dăinuiește și caracterizează amfiteatrul nostru intelectual... Trec pela noi, de două-trei ori pe ani conferențieri streini — elvețieni, francezi, englezi —, cari ne vorbesc despre idealul creștin despre schimbarea vieții celui ce urmează pe Isus Hristos și despre minunile misionarilor martiri... Li ascultăm și-i aplaudăm din snobism. Li poftim la ceaiuri și la ospete. Dar inima noastră ortodoxă rămâne moartă, iar calea bisericii rămâne, ca și până acum, plină de urzici.

Viața însă, trainică și covârșitoare, doborâște și grămădește, sub ochii noștri, orbide cecitate volteriană, variate penombre religioase. Adventismul străbate, văzut și nevăzut, în cununele noastre cele mai viguroase și mai românești. Teosofia și științele ermetice pasionează

ele se numără sfinții părinți, marii cărturari, cari au luminat calea propășirii și-a înrădăcinării în suflete. Vorbesc de marii cărturari italieni ai secolului mediu. Zidirea bisericii sfântului Petru se înalță, trainică, din sufletul lor. Filosofii de pretutindeni, îi venerază până azi.

»Dar nici un sfânt italian nu este mai aproape de sufletul Italiei, ca acest blajin propovăduitor al cuvântului creștinesc, ca Francisc din Assisi. Un om care, în vremuri de restriște, s'a recules la vreme și a văzut mântuirea într'un lucru la îndemâna oricui: Propovăduirea evangheliei, despuiată de orice crez cărturăresc, reamplificarea lui Hristos în mijlocul oamenilor, călătoria iarăși în babilonia tuturor învrăjbirilor. O înaltă înțeleaptă, săvârșită la vreme. Iată în ce stă întreaga taină a izbânzii sale.

»Fapta aceasta ne stă drept pildă tuturor: Un toiag de drum, gânduri puține, dar luminoase, și voința binelui în suflet, dar dusă până la urmă, cu prețul răstignirii.

»Iată calea pe care și-a mântuit Francisc poporul și l-a adus până la poarta renașterii. Pe aceeași cale — deși cu alte țeluri — pornește regeneratorul ei de azi. Căci este singura cale a mântuirii unui popor dintr'un impas, din care nu va scăpa nici odată pe căile întortochiate, spre care-l îndeamnă glasul sterp al cărturarilor fără suflet.

»La 4 Octomvrie viitor, se împlinesc șapte veacuri dela moartea sfântului Francisc. În conștiința poporului care l-a născut, el este totuși mai viu ca oricând, căci l-a înțeles, l-a iubit, l-a mântuit.

Un epilog semnificativ. Din peana dlui Sever Bocu, deputat naționalist de Timiș-Torontal, citim în ziarul „România”, sub titlul: *Note și impresii din campania electorală*, o așturătoare lecție dată oficialității bisericii ortodoxe dela noi. Deși el însuși un ortodox de marcă, d. Bocu blamează în chipul cel mai hotărât atitudinea Preasfințitului dela Arad, care a ținut să facă vizitații canonice în plină campanie electorală, și subliniind că „nici un vot nu s'a prins în plasa confesionalismului”, constată cu multă satisfacție că însuși mitropolitul din Sibiu „unul dintre cei mai zeloși militanți contra partidului național a fost bătut de par-

pe mii de concetățeni de-ai noștri, de toată mână, culți, inculți, creduli, increduli, serioși și ridiculi. Budismul și terminologia lui ciudată încep să aibă silabisitori, pe malurile Dâmboviței. Practicile spiritiste fac ravagii nu numai la periferie, dar și la centru...

I. M. C. A. și I. W. C. A. — aceste aquile anglo-americane, aduse de vijelia războiului până pe Bucegii noștri — vor să se aclimatizeze și să-și dureze cuiburi și la noi... Dar fenomenul cel mai bizar, social-religios, care se desfășoară în inconștiența generală, și sub paza și sub garanția unei păduri de ciomege, este *degradarea și huliirea sfintei Scripturi a Vechiului Testament*. Asistăm, de câtva timp, la acest sacrilegiu neauzit (și de necrezut, când va fi divulgat în țările evanghelice), că într'o țară de veche credință creștinească Vechiul Testament este batjocorit și defăimat, exact ca în secolul al doilea, după Mântuitorul în sânul celor mai diabolice direcțiuni ale gnosticismului. Biblia ebraică este insultată de către profesori universitari, spre pilduirea și formarea sufletească a mii de studenți, cari n'au citit niciodată nici un verset din ea!...

Mii de preoți, zecimi de episcopi și câteva facultăți de teologie citesc, cunosc, asistă la această injurie adusă Duhului Sfânt și rămân fără atitudine și fără graiu! Temeliile religiunii, creștine, profesjiile și garanțiile vechilor vestitori ai lui Mesia, provinciala pregătire, care începe

tidul „uniților” la el acasă, în capitala ortodoxismului...»

Dar d. Bocu înțelege să pună chestiunea la punct și în mod principal, făcând asupra ei următoarele declarații vrednice de-a fi reținute:

„E timpul să nu mai tăcem în această delicată chestiune și criticele noastre să nu se mai mărginească numai la cei mici și slabi, cât timp ei stau sub asemenea impulsuri primite dela superiorii lor. E scârbos să vedem acest episcopat susținând toate guvernele — orice guvern! — în opoziție cu sentimentele obștești ale poporului nostru, uitând de orice îndatoriri față de partidul național pe urma căruia știm, cât a profitat în parte fiecare, ca, odată ajunși, să-l descopere de „unit”, să-l timbreze de primejdios statului ortodox, să-l răsplătească în fine cu o grațitudine curat greco-orientală.

„Să nu ne mai vie cu întunecatele lozinci ale disensiunilor religioase, cu sinceritatea unei politici ortodoxe, antiromane, a Regelui catolic și a liberalismului și averescanismului francmason și ateu. Civilizația românească n'ar avea nimic de câștigat pe urma suprimării legăturilor noastre cu Roma și a reanexării noastre spirituale la Orient, definitive și exclusive. Dimpotrivă ea ar deveni mai săracă, cu acea notă, care a îmbogățit-o și a legat-o organic cu Apusul, pe care-l l-a căutat prin secole instinctul nostru de rasă latin. Nici-o sforăială ortodoxă nu va putea șterge din istoria noastră pe Inocențiu Micu Clain și tot poemul redeșteptării noastre, miraculos efect, al primului nostru contact cu Roma, care a făcut îndată lumină în originea noastră și ne-a trasat definitiv drumul civilizației noastre.

„A ataca deci unitismul, ca o primejdie de stat, este a ataca la una din columnele susținătoare ale naționalității noastre, operă absurdă, când e sinceră, criminală, când nu e decât uneltire politică“.

Sunt vorbe de un adânc înțeles, cari neapărat vor fi pricepute atât de frații din ortodoxie cât și de acei puțini dintre ai noștri, cari au crezut că pot încerca să îndrume și biserica unită pe apele... „greco-orientale“.

Orice alt comentariu socotim de prisos.

cu Mielul pascal și se desăvârșește în Mielul de pe Golgotha... toate câte stau în THORA, NEVIIM și CHETUVIM, toate sunt discreditate, pângărite și scuipate de urmașii din ultimul moment ai lui Antioh Epifaniu și ai lui Caligula...

Intellectualul nostru — baccalaureat sau licențiat de acum un sfert de veac — nu distinge și nu înțelege mai nimic din toate aceste semne teologice, de pe aripile vremii noastre... El auzise odinioară, dela Coco Demetrescu, că Dumnezeu nu există, că Biblia e un fel de Iliadă evreiască și că după »epoca metafizică» urmează »epoca pozitivistă» (pe care am inaugurat-o noi)... Să înceapă să studieze sf. Scriptură, să reia istoria filosofiei și a religiunilor, să aprofundeze creștinismul și menirea lui Israel pe pământ, să înțeleagă și să vadă noul idealism, care începe să se ridice, ca niște colonne radiante, din laboratorii și din observatoriile astronomice!... Acestea și altele ca acestea sunt mai presus de forțele, de curajul și de tabietele intelectualului român.

Cel mult, lenevindu-se la Capșa și privind, în vre-o revistă franceză sau engleză, profilul alpestru al marilor probleme pe cari nu le poate atinge, va căsca și se va învălui în glorioasa indolență a lui Paul Verlaine:

Je suis l'empire à la fin dela decadence,
Qui regarde passer les grands barbares blancs...

Știri mărunte.

Personale. P. Ven. Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. Teodor Oltean adm. parohial la Fiscuț, pe pâr. Ioan Oltean adm. parohial la Miercurea-Niraj, pe pâr. Romul Neagoi adm. parohial la Moardăș, pe pâr. Zaharie Hentea adm. parohial la Vorumloc, iar pe pâr. Vasile Coman adm. parohial la Petiș.

— P. Ven. Ordinariat de Gherla a numit pe pâr. Iosif Demian din Călinești asesor consistorial, iar pe următorii preoți binemeritați i-a distins cu titlul de *protopopi onorari, având dreptul de-a purta brâu roșu*: pâr. Emil Ostate din Măierște, pâr. Ilie Călăuz din Ceul Silvaniei, pâr. Alexandru Achim din Băsești, pâr. Ioan Mihăilăș din Sieuț, pâr. Vasile Ivasco din Apșia de jos, pâr. Andreiu Serbac din Desești, pâr. Eugen Szeles, directorul liceului din Satu-mare, pâr. Vasile Gheție din Șeredei, pâr. Zaharie Bulbuc din Măgură, pâr. Stetan Burzilă din Poiana, pâr. Nicolae Doroș din Sat-șugatag, pâr. Vasile Ilitzky din Strântura, pâr. Ioan Pop din Domnin, pâr. Dr. Ioan Osian, directorul liceului din Șimleul Silvaniei, și pâr. Clemente Pop din Noșig.

— Acelaș a numit pe pâr. Vasile Lazar paroh la Șieu-Măghieruș, pe pâr. Alexandru Mureșan paroh la Ragla, pe pâr. Vasile Godja administrator local la Giod, pe pâr. Nicolae Bretan adm. local la Peceiu, pe pâr. Ovidiu Lupan adm. local la Tur, pe pâr. Victor Băcilă adm. local la Băița, iar pe pâr. Gheorghe Gavriș capelan cu drept de succesiune la Odești.

Călătoria M. Sale Regelui. Se știe, că M. Sa Regele va pleca îndată după închiderea sesiunii parlamentare, pe la 12 Iulie, în străinătate. Călătoria aceasta a M. Sale se va prelungi la aproape 2 luni de zile. Timp de circa o lună, Suveranul își va face cura la Bagnolles de l'Orne, iar după aceea va pleca incognito în Elveția, de unde va vizita și Veneția. — În legătură cu această călătorie, se vorbește în timpul din urmă foarte insistent și de o împăcare a prințului Carol cu părinții săi, precum și de o apropiată revenire în țară a fostului moștenitor.

Sedința plenară a secțiilor literare-științifice ale „Astreii” s'a ținut, dupăcum am anunțat, Marția trecută la Cluj, sub prezidiul dlui Bogdan-Duică, președintele secției literare-filologice. Raportul general al secretarului literar (d. Horia P. Petrescu) a înfățișat aici o icoană a momentelor mai de seamă din activitatea tuturor secțiilor, reliefând cu deosebire mișcarea din sinul secției medicale, care s'a dovedit a fi dintre cele mai harnice. Discuții mai interesante au fost în jurul publicațiilor »Astreii» și a modului de desfacere a lor. Concursul literar publicat de secția respectivă a rămas fără rezultat, hotărându-se publicarea unui nou premiu de 10,000 Lei pentru cea mai bună povestire populară. — La ședința festivă, de după masă, onorată de prezența unui public numeros și select, au vorbit dd. G. Bogdan-Duică, N. Drăgan și Coriolan Petran, care s'a ocupat de arta ardeleană din veacul al XIX-lea.

La mormântul lui Eminescu. Din inițiativa așa numitului comitet al monumentului Eminescu, s'a aranjat Dumineca trecută — când s'au împlinit 37 ani dela moartea lui — un pios pelerinaj la mormântul din cimitirul Belu al acestui geniu al neamului. După un serviciu religios oficiat de episcopul ortodox al Aradului, s'au ținut cuvântări din partea miniștrilor Goldiș și Lupaș, al dlui general Moșoiu, președintele comitetului fondului, a dlui A. C. Cuza și a câtorva reprezentanți ai minorității maghiare, cari au făcut bună impresie prin cu-

vintele lor de frățească bunăînțelegere. — S'a remarcat și se comentează absența dlui Goga, care nu era iertat să lipsească de la aceasta sărbătorire.

Un altar al presei. Este iarăși o specialitate din țara dolarului, de unde se anunță, că — după modelul altor corporațiuni — presa încă va avea în curând un altar al ei în una din bisericile New-York-ului. Cheltuielile vor fi susținute de ziariști. Vitraiurile vor înfățișa scene din viața de ziarist, iar pe pereți vor fi înscrise numele ziaristilor și a tuturor ziarelor mai de seamă.

Nouii membri de onoare ai Academiei române. În ședințele dela 8, 10 și 12 Iunie c. au fost proclamați membri onorari ai Academiei române pastorul Roth din Sebeșul săsesc, dd. Dr. C. Levadite, și Petre Missir, precum și următorii savanți din străinătate: Henri Focillon dela Institutul francez, Ieronim Carcopino, membru al Academiei italiene, Robert Paribeni, directorul muzeului național din Roma, Carol Bémont, directorul revistei »Revue historique«, Nyrop, decanul studiilor de romanistică din Copenhaga, René Cagnat, secretar perpetuu al Academiei de inscripții din Paris, Edmond Pottier, măiestru în arheologia franceză, Francisc Cumont, arheolog belgian și Carol Richet, profesor al facultății de medicină din Paris, laureat al premiului Nobel. — Tot aici amintim, că în fruntea Academiei a fost ales ca președinte profesorul de speologie dela universitatea din Cluj d. E. Racovița, a cărui recepție la Academie s'a făcut tot în această sesiune.

Nouile solde ale ofițerilor. La ministerul de războiu s'au întocmit noi state de plată pentru ofițeri, cari ar avea pentru viitor următoarele remunerații lunare: General de corp de armată 38,775 Lei; general de divizie 33,574 Lei; general de brigadă 27,752 Lei; colonei 20,483 Lei; loc.-colonel 16,126 Lei; maior 12,485 Lei; căpitan 9,887 Lei; locotenent 7,534 Lei și sublocotenent 6,800 Lei. Pentru ofițerii familiști se mai prevăd apoi și alte sporuri, mai puțin însemnate.

Dela societatea de lectură „Inocențiu Micu Clain“. Este cercul literar al studenților dela Academia noastră de teologie din Blaj, care s'a constituit pentru viitorul an școlar precum urmează: Vasile German președinte, Vasile Oltean secretar, Augustin Puia cassier, Vasile Cristea arhivar, Gregoriu Sanislav bibliotecar, Aurel Budac econom și Gavril Borz controlor. În legătură, noul comitet ține să mulțumească și pe această cale prefecturii din Cluj pentru donațiunea de 1000 Lei, făcută societății din prilejul înmormântării fostului prefect Vasile Mureșan. — Înregistrând acest anunț al societății, dorim ca activitatea tinerilor clerici dela Seminarul din Blaj și din celelalte centre să pornească din nou pe căile bătute de înaintașii, cari, an de an, îmbogățeau literatura religioasă cu câte o carte.

În loc de cunună. Dl Vasile Lazar, inginer în Cluj, a dăruit drept cunună pe mormântul regretatului Dr. Laurențiu Pop din Abrud, suma de 1000 Lei pentru Orfelinatul nostru dela Obreja.

† **Păr. Petru Caba,** paroh în Nadiș (eparhia Gherlei), s'a stins la 24 Iunie c. în anul 76 al etății și 52 al preoției sale cinstite. Il depăng numeroase rudenii. — Odihnească în pace!



□ □ RECLAMA □ □

∴ este sufletul comerțului ∴



Rectoratul Internatului de băieți — Blaj.

Nr. 22—1926.

Concurs

de primire la Internatul Vancean de băieți.

Preaveneratul Consistor Arhiepiscopesc cu Ordinul Nr. 3406 din 26 Iunie 1926 publică concurs de primire pe anul școlar 1926/7 la Internatul Vancean de băieți, cu termenul de 10 Aug. 1926, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Taxa pe anul școlar 1926/7 face 12.500 lei. Aceasta se va plăti în trei rate și anume: la începutul anului școlar 4500 lei, 4500 la 1 Ian. 1927, iar 3500 lei la 1 Apr. 1927. — Pentru cazul, că în decursul anului preșurile s'ar urca simțitor față de celea curente, Consistorul își rezervă dreptul de-a impune o suprataxă corespunzătoare.

2. Elevii noi ai Internatului vor mai solvi la înscriere o taxă de 200 lei.

3. Fiecare elev trebuie să aibă — fiind altfel refuzat la primire — următoarele efecte: 1 saltea (sac de paie) și 2 cearceafuri (lepedee) de pus pe saltea; 2 perini (nu prea mari) și 4 fețe de perină; un țol, sau plapumă și 2 fețe; 2 lepedee albe de geolgiu (colorate și de lână nu sunt bune, fiindcă strică uniformitatea) de mărimea 160×140 cm. pentru acoperirea paturilor; 1 palton pentru vremea de iarnă, cel puțin 2 rânduri de vestminte și 2 perechi de ghete bune; cel puțin câte patru perechi de schimburi bune; 4 ștergare; cel puțin 6 batiste; 1 păhar pentru apă; 1 tacâm (cuțit, furculiță și lingură) și cel puțin 3 servete; 1 perie de vestminte și perii de ghete; piepteni; 1 săculeț pentru a da rufele la spălat. Pe toate rufele și vestmintele, cari se dau la spălat precum și pe săculeț, se va coase numărul ce se va înșcrie în rezoluția de primire. (Elevii din anul trecut vor avea numărul vechiu).

4. Părinții sau tutorii elevilor se vor obliga în cererea de primire, că vor împlini exact aceste condițiuni. Pentru cei cari n'au fost anul trecut elevi ai Internatului, se va alătura la petiție și extras de botez și certificat școlar.

5. La cerere se va alătura și câte un plic timbrat (recomandat) de mărime potrivită, purtând adresa exactă a petiționarului, pentru a se putea da răspuns de urgență.

6. Cererile se adresează Prea Veii, Consistor și se trimit deadreptul la Rectoratul Internatului. Blaj, la 30 Iunie 1926.

Dr. Iuliu Florian

rectorul internatului de băieți.



Două posturi rentabile

vacante la școala primară catolică din Sulina:

1. Postul de învățător (învățătoare) pentru limba română, cu 6000 Lei lunar. Condiții: Să fie român, normalist, serviciul militar satisfăcut, catolic practicant.

2. Postul de învățător-organist în stare a conduce cor a 4 voci și a cânta la orgă (sau pian). Condițiile de mai sus, 7000 Lei lunar.

A se adresa urgent, alăturând certificatele de studii etc.

Directorului Dr. R. HAAG
Sulina.

(120) 1-2

Topografia Seminarului Teologic greco-catolic — Blaj.



Oficiul parohial greco-catolic. Teiuș

Nr. 123—1926.

Licitațiune

cu oferte în scris.

se va ținea în ziua de *Duminică, 11 Iunie 1926 ora 11 a. m.* în biroul Oficiului parohial gr.-cat. din Teiuș, pentru darea în întreprindere a lucrărilor de construcție a bisericii, din roșu, pusă să acopereș.

Se admit oferte numai pentru toate lucrările cuprinse în deviz.

Licitația se va face pe serii de prețuri unitare.

Dosarul licitației se poate consulta formularele necesare pentru ofertă se pot obține în fiecare zi de lucru, între orele 10—12 a. m.

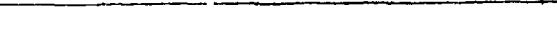
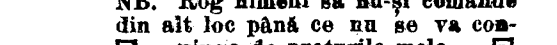
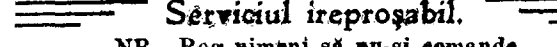
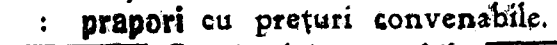
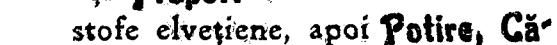
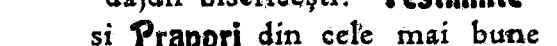
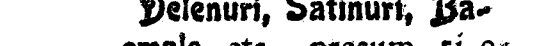
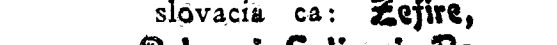
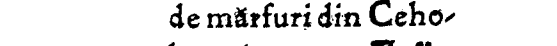
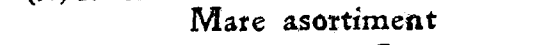
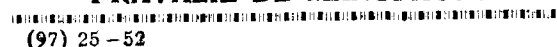
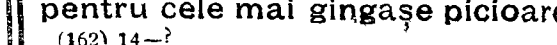
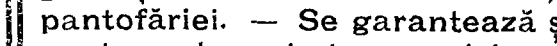
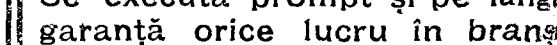
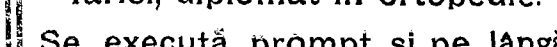
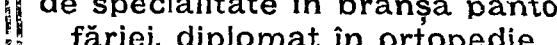
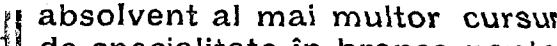
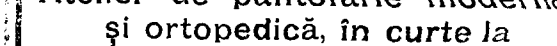
Teiuș, la 16 Iunie 1926.

Petru Suciu

Ioan Lucaș

paroh gr.-cat. (170) 2—3.

curator.



Atelier de pantofărie modernă și ortopedică, în curte la

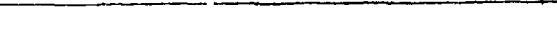
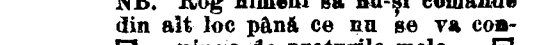
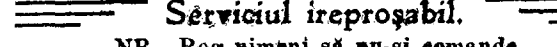
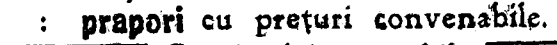
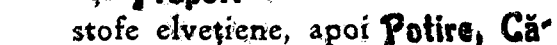
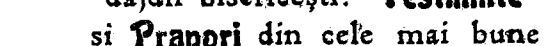
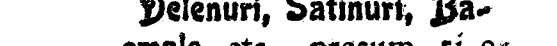
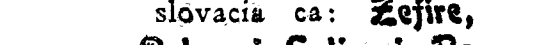
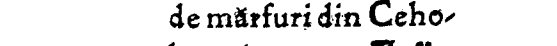
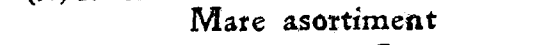
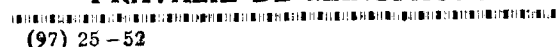
IOAN BLAGA

sub conducerea

DLUI GEORGE GADA,

absolvent al mai multor cursuri de specialitate în bransa pantofăriei, diplomat în ortopedie.

Se execută prompt și pe lângă garanță orice lucru în bransa pantofăriei. — Se garantează și pentru cele mai gingașe picioare (162) 14—?



VASILE HOZA

PRĂVĂLIE DE MANUFACTURĂ.

(97) 25—52

Mare asortiment

de mărfuri din Cehoslovacia ca: Zefire,

Delenuri, Satinuri, Basmale etc., precum și o

dădii bisericesti: Vestminte

și Prapori din cele mai bune

stofe elvețiene, apoi Potire, Cădelnițe, Cruci de mână și Cruci de

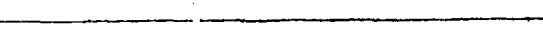
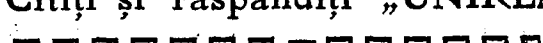
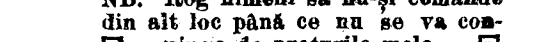
prapori cu prețuri convenabile.

Serviciul ireproșabil.

NB. Rog nimeni să nu-și comande din alt loc până ce nu se va com-

vinge de prețurile mele.

SIBIU, Piața Prințul Carol Nr. 6



Citiți și răspândiți „UNIREA

